

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor: Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa: Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3, 8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GREGRÜNDET 1874 (New Yorské Listy) • MONTAG, den, 2. SEPTEMBER 1974 • POSTFACH, 3 8027 ZÜRICH, (SCHEWEIZ) Nr. 35. • PREIS S. FR. 1.00

Přípravy na civilní obranu

Zřejmě v důsledku vzrůstajícího napětí s Čínou, jejíž nukleární zbrojnice se naplňuje, zintenzivňuje Sovětský svaz přípravy na civilní obranu ve středoasijských republikách. Prakticky celé obyvatelstvo této oblasti, která je v dosahu čínských raket, je povoláváno k branným kursům a cvičením a seznamováno s tím, co dělat v případě jaderného útoku.

Tak to hlásil z tadžického hlavního města Dušanbe moskevský korespondent baltimorského listu SUN. Podle jeho slov organizace civilní obrany na pracovištích i v obytných čtvrtích urychlují brannou přípravu, uskládají zásoby a stavějí nové protiletectvé kryty a opravují staré. Dopisovatel sám jich viděl na svém zájezdu do tří sovětských středoasijských republik přes dvacet. Větší počet důstojníků sovětské armády byl pověřen vedením civilní obrany a činnost rozšířil i Vsesvazový dobrovolný svaz pro spolupráci s ozbrojenými silami. Podobné přípravy probíhají podle zahraničních návštěvníků i na východní Sibiři a na Dálném východě, které jsou rovněž v blízkosti čínsko-sovětských hranic. Také noviny a rozhlas v této oblasti informují v poslední době o zvýšené činnosti civilní obrany a zdůrazňují zvláště přípravy na jaderný útok. Představitelé tamní místní civilní i vojenské správy žádají, aby byla civilní obrana zlepšena a zpraktičtější. V Uzbekistánu jeden vysoký představitel řekl, že jedním z nejnáléhavějších úkolů, jemuž musí každý sovětský občan věnovat největší pozornost, je přizpůsobit systém civilní obrany novým okolnostem. A v Kirgizské svazové republice jeden místní činitel dozal — citujeme z baltimorského listu SUN: „Naše civilní branná příprava je reorganizována a modernizována. Každý jedinec se musí naučit své úloze a je cvičen tak, aby ji mohl plnit efektivně. Na tom mohou záviset naše životy“. Sovětské úřady zahájily také kampaň, aby

ujistily místní obyvatelstvo, že Sovětský svaz nejenže přežije jakýkoli útok, ale porazí nepřítele. „Můžeme mít naprostou důvěru v moc a sílu našich ozbrojených sil“, řekl nedávno jeden lektor agitpropu a dodal: „To však nikterak neznamená, že bychom neměli nebo nemusili učinit opatření k své ochraně. V takové zvlášť složité době, jaká je dnes, je důležité, aby tato příprava byla důkladná. Musíme bedlivě prošetřit své schopnosti a zajistit, aby stačily na nové úkoly“. Nic bližšího o těchto nových úkolech ani o „zvláště složité době“ tentýž lektor ve své veřejné přednášce neřekl, ale jeho posluchači zřejmě předpokládali, že má na mysli vzrůstající raketovou sílu Číny a nedávné zvýšení čínsko-sovětského napětí. „Většina obyvatel středoasijských republik se však neobává nových srážek na čínsko-sovětských hranicích, tím méně války s Čínou“, napsal vedoucí redaktor hlavního listu tadžické komunistické strany Gajip Kalandarov a dodal: „Usilujeme o bdělost a připravenost, aniž zveličujeme nebezpečí, že poplašíme lidi“.

Přípravy jsou často velice složité a mnohem rozsáhlejší, než byla opatření ve Spojených státech na vrcholu studené války, uvedl dále korespondent baltimorského listu SUN. Města v Tadžikistánu a v ostatních středoasijských republikách pořádají celodenní cvičení protivzdušné obrany, k nimž patří nejen přestěhování celého obyvatelstva do protiletectvých krytů, ale i provádění záchranných, opravárenských a asanačních prací. Cvičení jsou založena na předpokladu, že půjde o jaderný útok s rozsáhlou zkázou a radioaktivním odpadem. Co dělat v těchto podmínkách, je hlavním předmětem nových kursů civilní obrany. Na pracovištích i ve školách jsou vylepeny plakáty, které ukazují, jak je třeba se chránit před radioaktivním zářením a jak zacházet se zamořenými oděvy, vozidly a jinými předměty,

Gerald Ford dovršuje v prezidentském úřadě první tři týdny a z jeho horlivé činnosti i dosavadních rozhodnutí se začíná Americe i světu črtat každým dnem jasnější koncept jeho prezidentství. Ford bude prezidentem spolupráce a široké báze rozhodování, tak aby rozhodnutí ve všech velkých otázkách doby nebyla překvapením pro nikoho, ale naopak výsledkem uznání logiky a faktů každé situace. Jeho pracovní rozvrh je tak přeplněný, že přinutil zaměstnance prezidentské kanceláře ke konstatování, jaké mají těžkosti už jen s jeho dodržováním.

Velmi dobrý účel měla návštěva prezidenta Forda v senátě a v poslanecké sněmovně. Neohlášená, neformální — podle Fordových slov — návrat domů, kde ztrávil 25 let svého veřejného života — aby pozdravil své staré

prátele, a opakoval, že slavná Pennsylvanská Avenue, která vede z Capitolského vršku k Bílému domu je dvojsměrnou cestou . . . Prezident Ford poděkoval zákonodárcům za dosavadní podporu a prohlásil, že spolupráce vládní a zákonodárné složky je potřebná v tomto čase, aby obnovila občanskou víru v historii a tradici americké státní správy.

A tak po necelých třech týdnech s novým prezidentem, washingtonští pozorovatelé hlásí: Gerald Ford je prezidentem spolupráce, budování mostů a hledání léků na zahojení ran roztržek a nesvorností, zasazených Water-gatem.

Jednou z pohnutek, pro kterou americký i světový tisk schvaluje Fordovu volbu bývalého newyorského guvernéra Rockefellera na úřad viceprezidenta je právě Rockefellerova zkušenost na poli

administrativním. Rockefellerovo jmenování se setkává s vřelým přijetím jmenovitě v Jižní Americe. Udržoval s ní čilé osobní styky v posledních třiceti letech a v posledních deseti letech se mu za to dostalo nejen vysoké vládní, ale i občanské úcty.

Nelson Rockefeller mluví španělsky. Již za prezidenta Roosevelta vykonával funkci koordinátora vztahů mezi americkými republikami a v roce 1969 podnikl po latínské Americe studijní zájezd jako osobní zplnomocněnec prezidenta Nixona. Jiní pozorovatelé upozorňují na Rockefellerovu schopnost obklopit se poradcí a spolupracovníky nejvyššího politického a odborného kalibru. Jestliže kongres Rockefellerovo jmenování do úřadu viceprezidenta potvrdí, je naděje, že svými zkušenostmi přispěje k prospěchu Ameriky,

Spor o Berlín

V novém sporu o Berlín se nyní vyskytly hospodářské aspekty. Východní Německo získává totiž na základě doplňkové dohody se západním Německem z roku 1968, týkající se takzvaného mezispasového obchodu značné nekryté úvěry. Za uplynulé roky dosáhl východoněmecký schodek v zahraničním obchodu se západním Německem částky takřka dvou miliard západních marek. Nedávno navrhli někteří představitelé západoněmecké oposice, aby Němec-

ká spolková republika tyto nekryté úvěry, za které musí ručit západoněmecká státní pokladna, omezovala. Náš dopisovatel v Bonnu k tomu oznamuje, že se tato doporučení opozičních politiků, která byla míněna jako obrana proti ohrožování volnosti dopravy na cestách západního Berlína, se dotkla velmi citlivého místa ve východním Německu. Vychází to najevo z rychlé reakce východního Berlína, který prostřednictvím tiskové agentury ADN prohlásil, že takový krok by znamenal porušení základní smlouvy mezi německými státy a že by to nezůstalo bez důsledku. Východoněmecká tvrzení o porušení základní smlouvy jsou ovšem naprosto nesprávná.

Smlouva jen stanoví, že obchod mezi oběma německými státy se má řídit podle existujících dohod. Dohoda z roku 1968 doplňující původní obchodní dohodu z roku 1951 stanoví, že Východní Německo může dostat zápa-

doněmecký úvěr ve výši 25% svých dodávek Německé spolkové republiky. V minulém roce dosáhly tyto dodávky miliardy 600 milionů marek. Iakže Východní Německo mělo ze své strany nárok na úvěr 660 milionů marek. Počítá se s tím, že tento nárok vzroste za letošek na 700 milionů marek. Jednání o oběmu nových úvěrů měla začít během lipského veletrhu.

V západoněmeckých vládních kruzích není však jednotný názor na to, zda je vhodné používat obchodu mezi oběma německými státy jako prostředku nátlaku na východoněmeckou vládu. Předchazející vlády uvažovaly o tom častěji, když šlo o to odpovědět na rušivé zásahy východního Německa. Nikdy však nedošlo k těmto jakýmsi hospodářským sankcím — poněvadž výměna zboží byla považována za jedno z nejsilnějších pout mezi státy, jejichž režimy na sebe antagonisticky narážely.

O ČESKOSLOVENSKU

Zase málo proudu

Už teď upozorňují příslušné instituce v ČSSR, že od poloviny srpna a v průběhu celého podzimu a zimy bude v celé republice nedostatek elektřiny, a to v rozsahu snad i stovek megawattů. Důvod: spotřeba vzrostla oproti roku 1967 o 50%, nové zdroje však pouze o 30%. K tomu přistupuje vysoká poruchovost zdrojů starších a z toho plynnou nutnost rekonstrukcí; tady se nikdy nedodrží termíny a nastane obávaný výpadek. Opatovická elektrárna např. zase — aby mohla včas zapojit stroje — omezuje nebo vypouští některé generální opravy. Leč to se vymstí třeba už napřesrok.

Znovu na chmel

Koncem srpna nastupují na čs. chmelnice jako každoročně početné pracovní brigády především ze středních škol. Letos jich má být o něco méně než v letech předchozích — přesto jde o číslo velké, celkem na 40.000 studentů. Méně proto, že bude nasazeno víc česacích strojů. Problematikou pěstování "zeleňého zlata" se zabýval také 23. kongres mezinárodního sdružení pěstitelů chmele — který se sešel v srpnu v Praze.

Výbuch v Záluží

V polovině července došlo na zařízení dělení plynu v Chemických závodech v Záluží v Krušných horách k vážnému neštěstí. Při explozi plynu přišlo o život 14 lidí a 80 dalších bylo zraněno, z toho 20 těžce. Na likvidaci následků havarie pracovaly kromě čs. požárníků, vojáků a policistů také jednotky sovětské armády. Zvláštní vládní komise v čele s ministrem průmyslu Svačinou organizuje co nejrychlejší rekonstrukci provozu za pomoci mnoha dodavatelských závodů v celé republice. Plzeňská Škodovka kvůli tomu přerušila třem čtvrtinám osazenstva dovolenou.

Zemřel hudební skladatel

Ve věku 82 let zemřel v Praze známý hudební skladatel Jiří Julius Fiala, který složil hudbu k více než 30 celovečerním filmům. K nejznámějším patřily Muzikantská Liduška a Městečko na dlani.

Požár zemního plynu

Nedaleko obce Plavecký Čtverok v bratislavském okrese došlo 10. srpna k požáru zemního plynu. Plyn vyrazil asi 40 metrů od vrtné věže, která se následkem erupce propadla. Vypukl požár, jehož plameny šlehaly do výše 150 metrů. Při výbuchu nebyl nikdo zraněn.

Smršť na Dukle

V okolí slovenského průmysku na Dukle — kde je také muzeum osvobodovacího hnutí — se letos v létě přehnala prudká bouřková smršť — která tu zuřila přes půldruhé hodiny. Způsobila mnohamilionové škody na zemědělských a lesních porostech, jakož i na hospodářských budovách.

Turisté na Kypru

V době vypuknutí prvních bojů na ostrově Kypru pobývala tam i skupina dvou set čs. turistů na zájezdu Čedoku. Všichni se dostali ve zdraví, ale předčasně zvláštními letadly domů. Mezi turisty byl i filmový režisér Otakar Vávra.

Sklizeň obilí

Jako každoročně se ani letos neobejde sklizeň obilí v Československu bez stálých potíží. Zemědělci si střídavě stěžují na počasí a na nedostatek strojního vybavení, přičemž to druhé je samozřejmě rozhodující. Přes další dodávky hlavně sovětských strojů je stále velká obtíž s plynulými žněmi — především pro nemožnost oprav poškozených strojů: nejsou náhradní díly. Chybějí také — zvláště v letošním deštivém počasí — dostatečné skladovací prostory pro došusování zrna, které se sklízí vlhké. Po prudkých červencových bouřkách polehlo např. na Hané skoro 80% veškerého obilí.

Archeologický průzkum

pohřebiště v Rajhradě u Brna pokračuje už třetí sezónu. Zatím zde bylo odkryto na 500 hrobů z druhé poloviny devátého a desátého století. Hlavním letošním cílem archeologů je zjistit, kam až pohřebiště dosahuje. Práci však jim ztěžuje deštivé počasí.

ŘECKÉ PROBLÉMY

V Řecku se po dlouhodobé úzké spolupráci se Spojenými státy vzedmula vlna antiamerikanismu. Řekové se domnívají, že ve Washingtonu — když nastala kyperská krize — ignorovali řecké zájmy, přiklonili se na stranu Turků a zavinili utrpení řeckých Kypřanů. V Athénách a v jiných řeckých městech se odehrály protiamerické demonstrace, při nichž byla provolávána hesla "Pryč s Amerikou", "Pryč s našou flotilou", "Pryč s vrahem Kissingrem". Aversei proti Spojeným státům pocítili i Američtí turisté. Čiňníci je odmítají obsluhovat a taxikáři je nechťejí vozit. Protiamerickým emocím propadly všechny vrstvy řeckého obyvatelstva — krajní levice i krajní pravice — což mělo dopad i na politiku Karamanlisovy vlády.

Na protest proti tomu, že Spojené státy připustily tureckou invasi na Kypru — vystoupilo Řecko z integrovaného vojenského vedení NATA a premiér Karamanlis jakož i zahraniční ministr Mavros odmítli pozvání prezidenta Forda k návštěvě Washingtonu. Karamanlis však zřejmě nechce řecko-americké svazky přerušovat. Varuje před dalšími protiamerickými demonstracemi a vraždu amerického velvyslance v Nikosii neprodleně odsoudil. Politickou spolupráci s atlanticko-vojenskou aliancí nepřerušil a neodvolal ani bilaterální dohodu z roku 1952, podle níž dalo Řecko Spojeným státům k

disposici na svém území sedm vojenských základů. Uvědomuje si, že tvrdým postupem vůči Spojeným státům by zemi více uškodil než prospěl — připravil by jí o 70 milionový vojenský kredit, k jehož poskytnutí se Washington pro tento rok zavázal. Řecko nemůže najít za americkou vojenskou a hospodářskou pomoc spolehlivou a rychlou náhradu, 95 procent řecké výzbroje pochází z Ameriky. Karamanlis se ocitl v obtížné vnitropolitické situaci — která se koncem minulého týdne po návratu levicového politika Andrease Papandrea ještě více zkomplikovala. Papandreu je dávným odpůrcem Ameriky a demagogicky se snaží protiamerickou náladu rozdmýhávat. A jeho aktivitu a jeho vliv na široké vrstvy kyperskou krizí rozhořčeného řeckého lidu nemůže Karamanlis ignorovat. Aby mu čelil a zachránil zemi před izolací od Západu a zároveň vyřešil obtížné — hospodářské problémy, které zanechal vojenský režim, obrátil pozornost k západní Evropě. Snaží se prohloubit kooperaci s Evropským společenstvím. Řecko se stalo přidruženým členem Evropského hospodářského společenství již roku 1962, s dolozkou že plné členství získá v roce 1984, po nástupu vojenského režimu však zaujaly západoevropské vlády k Řecku zdrženlivý postoj. Půjčky a finanční pomoc pro rozvoj průmyslu a zemědělství omezily a s odstraňová-

ním celních bariér vůči řeckému zboží ustaly. Důsledkem toho ztratilo Řecko od roku 1967 200 milionů dolarů.

Po pádu vojenské junty nastala jiná situace. Podmínky pro užší spolupráci se západní Evropou se zlepšily. Zlepšily se vyhlídky, že Řecko nebude muset čekat s přijetím za řádného člena Evropského společenství až do roku 1984. K tomuto optimismu povzbudily řeckou vládu rozhovory, které její členové vedli s předsedou Evropského parlamentu Holandáňem Berkhouverem při jeho nedávném zájezdu do Athén. Dá se předpokládat, že západoevropské země poskytnou Řecku urychleně dlouhodobou půjčku a celní úlevy a že mu tím umožní vyrovnat alespoň částečně ohromný zahraničně obchodní deficit — který dostoupil koncem loňského roku výše jedné miliardy dolarů.

Chm

SSSR ČÍNA

Z Pekingu se vrátil do Moskvy vedoucí sovětské vládní delegace na jednání s Číňany o pohraničních otázkách, náměstek ministra zahraničí Leonid Iljičov. Agentura TASS sdělila, že Iljičov odletěl do Moskvy v úřední záležitosti a že tam prozatím zůstane a dodala, že se s ním na pekingském letišti rozloučil jeho čínský protějšek Jü-Čang.

Čínsko-sovětské rozhovory o hranicích byly zahájeny 20. října roku 1969. Vlečou se tedy téměř pět let. Na podzim minulého roku byly přerušeny. Teprve 26. června roku letošního se Iljičov vydal znovu do Pekingu, ale už v červenci se podle západních agentur vrátil do Moskvy — aby se zúčastnil zasedání Nejvyššího Sovětu. Nyní, jak vyplývá z nedělní zprávy Tassu, byly čínsko-sovětské rozhovory o hranicích opět — "dočasně" — přerušeny. Obecně se soudí, že Iljičov vyjednával s Číňany také o propuštění sovětského vojenského vrtulníku, zajatého v Ujgurské autonomní oblasti Sin-Tiang 14. března s tříčlennou posádkou na palubě. Sověty tvrdí, že vrtulník měl "humánní poslání" a zabloukl v nepříznivém počasí v hornaté krajině. Číňané však prohlašují, že šlo o špionáž.

Evropským čtenářům

Před několika týdny jsme čtenářům ve Švýcarsku přiložili složenku k uhrazení předplatného. Mimošvýcarští odběratelé evropského vydání AL dostali jen průvodní dopis. Většina abonentů již příslušnou částku vyrovнала, přesto však zůstává několik restů . . . Až do konce měsíce srpna budeme posílat Americké listy všem dosavadním čtenářům. Dlužníci, kteří do této doby nevyrovnali své předplatné, nedostanou již evropské vydání s datem 9. září 1974. Pro informaci: dřívější poštovní konto AL v Zurichu bylo zrušeno, dnes jediné spojení existuje přes: Schweizerischer Bankverein, Filiale Overstrass, Postfach 8033 Zurich (udejte für Americké Listy) číslo poštovního konta 80-898. Použit můžete i bankovního spojení na tuto uvedenou adresu, taktéž mimošvýcarští odběratelé. Věříme, že budete mít pro naše opatření pochopení. Poštovné v Švýcarsku neustále stoupá, dnes platíme na příklad za zaslání jednoho výtisku mimo Švýcarsko S. Fr. 0.50 (!), neboli celou polovinu předplatného. A když si k tomu připočtete náklady za leteckou dopravu z USA, výrobní náklady — tisk, papír atd. — pak určitě naši situaci pochopíte a nezapomenete na nás.

Za pochopení mnohrát děkujeme,

ZA JÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjišťujete, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bolavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu: AMERICKÉ LISTY,

Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přihlašuji se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhraďdit i šekem nebo money order.
Jméno:
Adresa:

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent.

MASARYKOVA KONCEPCE A MRAVNÍ PROGRAM

Kdykoliv se naše národy ocitly v moderní době v krizi anebo v mezni situaci, ohlížely se vždycky po nesporné hodnotě, podle níž by se mohly orientovat. Jsme lidé v jádru tradiční a ustavování i udržování dějinné kontinuity je odedávna naším politickým reflexem sebezáchovným.

Sotva je to pouhá shoda okolností, že v rozhodujících bodech obratu minulých desetiletí — to jest: v osmatřicátém a za války, v letech po válce i v roce 1948, při politickém tání raných šedesátých let a v míře až překvapující v "československém jaru" před šesti léty — vždy to byl T. G. Masaryk, k jehož politické koncepci, programu mravnímu i jedinečné osobnosti se upjaly lidové sympatie, které jej vždycky znovu zpřítomnily nejen jako dovršitele a zakladatele, ale i jako vzor, hodný následování. Za náhodu to nepokládá ani režim, který se už dávno, od časů Zdeňka Nejedlého vzdal pokusů Masaryka si nějak přivlastnit a přihřát se na jeho popularitu, a léta už nepokrytě vystupuje jako jeho protivník, kritik, a nejedli to jinak, jako neohlíživý nepřítel. Zákaz Masarykových spisů nebyl — s výjimkou oněch několika jarních měsíců — nikdy odvolán a protimasarykovská kampaň vlastně nikdy neustala, leda že se časem změnila její metody.

Právě osmašedesátý rok očividně prokázal, že úporně hlášené pomluvy o "presidentovi, který dával střilet do dělníků" o "nepříteli všeho pokrokového, který dal věznit hodné komunisty", popřípadě o "ješitném starci, který pěstoval svůj kult osobnosti" nedošly nikdy lidového sluchu, a pojetí Masaryka jako "zavilého protisocialistického tmáře" nenašlo ohlas u intelektuálů. Jednou tu byla příčinou propagandistického neúspěchu vzpomínka a tradice ještě příliš živá, podruhé třeba i jen nehluboká znalost Masarykových spisů, kterých bylo dost mezi lidmi, aby zůstaly i v nejtemnějších letech dosažitelné.

Proto si dnes protimasarykovská propaganda hledá novou taktiku; rafinovanější a jaksi méně napadnutelnou — ostatně i lépe odpovídající nedostatku mravních zábran současné československé publicistiky. Odhalují se takzvané neznámé skutečnosti a zveřejňují se takzvané tajné dokumenty. V tomto duchu je napsán i článek Miroslava Šolce, který vyšel v posledním červencovém čísle "Tribuny".

Autor si tu posloužil pramenem, v této souvislosti už nejednou citovaným — prací, nazvanou "Monolog o Čechách", kterou napsal před

řadou let rakouský konzervativní žurnalista Willy Lorenz. A jako mnozí před ním a veden týmů úmyslem — neuvedl ovšem ani Miroslav Šolc, že tématem citované knihy je vlastně postavení katolicismu v Čechách po první světové válce, což je také zároveň zorný úhel, z něhož jsou tu uváděny informace o Masarykově životě. Konečně ani v tom není Miroslav Šolc první a původní, že nerozlišuje mezi tím, co Lorenz tvrdí s jistotou a o čem se zmiňuje jako o pravděpodobné možnosti, na jejímž základě rozvíjí své vlastní spekulace; každý fakt jakékoli váhy je Šolcovi dobrý, aby uplatnil novou metodu protimasarykovského boje — skandalizaci pomocí

jakéhosi kádrového životopisu.

Z něho plyne, že Masaryk byl už svým zrozením pravý buržoaz, neboť prý byl nemanželským dítětem hodoninského cukrobarona. Jako dobré sudice stáli prý představitelé velkokapitálu vždycky poruce, aby z pozadí pomohli svému chráněnci ke kariéře, jednou k místu domáciho učitele, jehož plat — jak Šolc pečlivě propočítal — se rovnal měsíčnímu výdělku dělníka, podruhé k universitnímu místu, potřetí ke sňatku s dcerou presidenta velké americké pojišťovny. Tolíka pouty svázán s velkoburžoazií, pochopitelně k ní prý i přilnul, a jaký pak div — tak dovozuje Miroslav

Moskevská psychiatrie zřehněna

Přibyl další doklad o tom, jak funguje takzvaná socialistická zákonost v Sovětském svazu. Kanceláři newyorských Times v Moskvě zatelefonovala sovětská občanka Světlana Šramková — 34ti letá dělnice továrny na umělá vlákna v Rjazani, a obvinila sovětské úřady, že ji internovaly přes měsíc v ústavu pro choromyslné proto, že si veřejně stěžovala, že továrna, v které pracuje, otravuje ovzduší. Šramková uvedla, že rjazaňský podnik nemá žádné zařízení na kontrolu kouře a jiných odpadů a že vypouští sirovodik a jiné škodliviny přímo do vzduchu a znečišťuje tak životní prostředí v dosahu deseti kilometrů. Znečištění vzduchu je příčinou vysoké nemocnosti v rjazaňském okrese, prohlásila dělnice Šramková.

Její nesnáze s úřady začaly, když poslala ústřednímu výboru KSSS písemnou stížnost a Spojeným národům prostřednictvím jednoho turisty kopii svého dopisu. 27. června zastavil před nájemným domem, v němž bydlí, ambulanční vůz a sanitáři se ji snažili přemluvit, aby s nimi jela na psychiatrické oddělení na procházku. Šramková odmítla. Když den na to požádala závodního lékaře o lékařské vysvědčení, protože se cítila nemocná, byla zadržena a odvezena do ústavu pro choromyslné. Tam byla zavřena přes měsíc. Propustili ji teprve když slíbila, že už nikdy nebude psát dopisy mezinárodním organizacím. Doktoři v ústavě shledali, že má sice bojovnou povahu, ale že není duševně chorá; nicméně v písemném dobrozdání uvedli, že projevuje paranoické sklony.

Člověk toho musí navenek hodně znát, aby dokázal být uvnitř pokorný.

S P O R T

Minulý týden byl v Československu zahájen 34. ročník I. fotbalové ligy. 1. kolo se neobešlo bez překvapení, když "nováček" soutěže LIAZ Jablonec porazil Spartu Praha 3:1. Mistr ČSSR Slovan Bratislava prohrál v Slovanu Dukou 1:2. Ostatní výsledky: Slavie Praha-Zbrojovka Brno 1:1, Sklounion Teplice-Spartak Trnava 2:0, Žilina-Škoda Plzeň 1:0, Inter Brat.-Bohemians Praha 2:1, VSS Košice-Baník Ostrava 3:2, Trinec-AC Nitra 0:0.

Pěkného úspěchu docílili fotbalisté Slovan Bratislava, kteří ještě před zahájením prvoligové soutěže se zúčastnili a vyhráli mezinárodní turnaj Trofeo Ciudad de Španělské Barceloně. V zápase o postup do finále porazili nejprve mužstvo Betis Sevilla a potom ve finálovém střetnutí, které sledovalo více jak 35.000 diváků, Bratislavčané zvítězili nad Espanol Barcelona 4:1.

Hokejisté SONP Kladno vyhráli ve svém zájezdě po Západní Evropě ve Švýcarsku nad HC Villars 12:4 a v Západní Německu nad EV Garmisch-Partenkirchen 10:2. Tak úspěšní již nebyli hokejisté bratislavského Slovana, kteří na zájezdě v Sov. Svazu sice porazili Kristál Saratov 2:0, ale podlehl mistrovskému mužstvu CSKA Moskva 5:9. V jiném přípravném střetnutí Sparta Praha zvítězila nad Škodou Plzeň 9:4. Čs. tenisová reprezentantka Martina Navrátilová vybojo-

vala ve Vratislavi titul amatérské mistrně Evropy — když ve finále porazila sovětskou tenistku Marínu Krosinovou 7:9, 6:3, 6:2. Do finále se Navrátilová probojovala vítězstvím nad další čs. reprezentantkou Koželuhovou, která ve čtvrtfinále překvapivě vyřadila sovětskou hráčku č. 1 Morozovou 6:3, 6:0.

Na 12. světovém šampionátu sportovního parašutismu v maďarském městě Szolnok vybojovalo čs. družstvo titul absolutních mistrů světa. Druhé místo získalo družstvo USA a na třetí místo skončilo Vých. Německo. Prvenství čs. družstva málokdo očekával. Před necelými dvěma roky zahynulo v Bulharsku sedm členů čs. armádního celku, kteří tvořili základ čs. reprezentačního družstva.

—pza—
Šolc — že se stal hlasatelem její ideologie, že vystupoval proti marxismu a založil československý revizionismus, což prozíravě postřehl, jak dokládá připojený citát, dokonce už sám Plechanov. Domnívám se, že tato nová taktika nebude mít větší účinek než jiné protimasarykovské kampaně. I když je rána tentokrát vedena z poněkud jiné strany, sotva zasáhne zamýšlený cíl — zakoreněnou lidovou úctu k Masarykově osobnosti a jeho odkazu, k jeho koncepci demokracie. Jednak je na pováženou, někoho kádrově skandalizovat, když pod kádrovými opatřeními trpí statisíce občanů — dělníky a jejich děti nevyjímajíc. Časy, kdy se vzdělanec upíralo právo na příměření výdělek, jsou dávno pryč, a režim sám je v jiných souvislostech velkým nepřitelem rovnostářství. A sotva lze dnes od našich lidí očekávat, že se pohorší nad Masarykovým platem domáciho učitele, když se přece každé dítě dočte v čítance příběh o dojemném přátelství Englově k Marxovi, který svého geniálního druha a spolubojovníka za práva proletariátu po celý život vydržoval při dobrém buržoasním standardu z výtěžku své anglické fabriky. . . . Ale za druhé — a hlavně — je ten československý trvalý,

neumořitelný a vždycky znovu aktualizovaný vztah k masarykovství založen na čemsi podstatnějším, čeho se legendární či skandální podrobnosti z Masarykova života vůbec netýkají.

Tváří v tvář matným a mezi sebou zaměnitelným stínům, musí se našemu člověku jevit Masarykova mužná osobnost pevných obrysů a jedinečné osobní kultury jako prototyp vládce, jako ztělesnění toužené národní a státní suverenity. Jeho pojetí společenského života, které nikdy nestavělo do protikladu jednu, třeba i horší — ideologii proti jiné ideologii, budiž i prokazatelně lepší — ale rovnou člověka proti politice, musí pak být po všech našich zkušenostech posledních desetiletí pro nás pojetím, kterému čím dál lépe rozumíme a k němuž jsme stále více nakloněni.

Na dva roky svobodný

63letý sovětský spisovatel Viktor Někrasov, známý především svým válečným románem "V stalingradských zákopech", může na dva roky opustit Sovětský svaz a usadit se na Západě. Hlásí to z Moskvy korespondenti agentury UPI, Reutra a západoněmeckého deníku Die Welt.

SOUDY V GRUZII

V Sovětské Gruzii bylo minulý týden zahájeno soudní přelíčení s 35 osobami. Žaloba zní, že se obohatily ilegálním prodejem zeleniny a ovoce. Napsal to minulý čtvrtek list "Moloděž Gruzii". Vyšetřování trvalo dva roky, vyslechnuto bylo přes 1.500 svědků a protokoly zaplňují 94 svazky. Přečtení žalobního spisu si vyžádalo deseti dní. Mezi obžalovanými je i ředitel nákupního úřadu gruzínskeho hlavního města Tbilisi, Šareidze. Obžalovaní falšovali dodací listiny a prodávali ovoce a zeleninu na vlastní účet. To všechno prozradil list mládežnické organizace Stalinovy vlasti. Ani tam se zřejmě nový socialistický člověk ještě nenarodil.

Chcete strávit vaše prázdniny v krásnej prírode?

*Chcete sa osviežiť vzduchom voňajúcim
priskyrícou borovej hory?*

NAVŠTÍVTE

SOKOL WOODLANDS letovisko

v krásnych Catskillských horách, len dve hodiny cesty z New York City. • Prvotriedna krajanská kuchyňa, kúpanie, vychádzky do hôr, možnosť člnkovať na krásnej Delaware River, kľud a prítom pobavenie. • Primerané ceny, zvláštna zľava pre dlhodobý pobyt. • O rezervácii, alebo bližšie informácie píšete na:

SOKOL WOODLANDS

MAIL ROAD, BARRYVILLE, N. Y. 12719

Telefon 914/956-8413, alebo 201/676-0280

Co chybí na fotografii

Arthur Miller

Cervencové číslo amerického časopisu Esquire otisklo fotografii, na níž je dvojice — muž a žena — po pás ve vodě. Nejsou v plavkách, ale oblečení, jakoby šli odněkud ze schůzky s přáteli. Pod tím nápis PF — pro štěstí — 1974. Je to novoroční karta, jak ji svým přátelům rozoslal spisovatel Pavel Kohout. Ta oblečená dvojice ve vodě je on a jeho žena. Přetisknutou fotografii doprovází text amerického spisovatele Arthura Millera. — Úvaha nad domácí zhotovenou gratulací.

Leží přede mnou novoroční blahopřání, které jsem dostal o několik měsíců opožděně. Tak jako to činí manželské páry mnohde jinde, rozhodla se i tato dvojice, že onu příležitost oslaví humornou fotografií. Tu fotografii mohli udělat v leckteré jiné zemi. Ale stalo se, že vznikla v Československu.

Paní na obrázku se usmívá přibližně tak, jak se usmívá žena, stojící — oblečená — po pás ve vodě. Mírně a uvolněně. Její manžel vyjadřuje při dané příležitosti také, co se sluší: velkou odpovědnost; má vycházkovou hůl a tmavý oblek; pro uklidnění drží ruku na Edovi, jejich milovaném psu.

Rozmarný klobouk a pestře potištěné šaty, které má paní na sobě, jakož i manželův puntikovaný motýlek a kapšátko v kapse, saka dávají tušit, že se tento pár zřejmě chtěl vypravit na procházku pražskými ulicemi, když pojednou — z příčin předem určených — zjistil, že jim teče do bot. Je v každém případě zcela zjevné, že jde o lidi v podstatě dbalé zákonů, kteří kolem svého dočasného nepohodlí nedělají mnoho hluku. Onen pár naopak vyzařuje skoro rozveselující důvěru v daný chod věcí.

Ve skutečnosti — ačkoli to se samozřejmě na fotografii neukazuje — jsou muž a žena jen kousek cesty vzdáleni od ležení Rudé armády, která před šesti lety vstoupila do jejich země, aby je ochránila před nepřáteli, a už neodešla. To přispívá ke klidné atmosféře fotografie, neboť v tak těsné blízkosti Rudé armády není důvod bát se ničeho za československými hranicemi, ba — jako v tom-

to případě — ani uvnitř země.

Krátce řečeno: je vidět, že oni lidé žijí v zemi, kde panuje požehnaný mír. Jistě, určité pochybnosti v člověku vzniknou, když si uvědomí, že neví, zda ona voda stojí, stoupá či opadáva. Ale na druhé straně se zdá být jisté, že oni lidé budou vědět, jak se zachovat. Vystoupí-li jim voda až po krk, ten muž a žena odplavou, aniž by je opustil pocit pobavené odvdanosti, který v nich panuje dnes. A bude je samozřejmě i nadále doprovázet jejich pes, kterého si jako chránce ponechají.

Můžeme tedy dojít k závěru, že tu jde o manželský pár, který se poučil, jak žít bez iluzí a navíc bez vážnějšího rozladění. Stalo se, že on je na listině oněch československých spisovatelů, jimž je zakázáno publikovat cokoli na území Československé socialistické republiky nebo na tamních scénách provozovat své hry. Dalo by se tedy očekávat, že ten muž a jeho žena budou kolem sebe zlostně tlouci do vody. Ale oni naopak pózuji ve vodě pro své novoroční blahopřání bez jakékoli zlosti či rozmrzení — spíš s onou optimistickou poslušností, kterou dnešní československé vedení očekává od všech obyvatel. Protože bylo usneseno, že tento manželský pár bude stát ve vodě, stojí — aby se tak řeklo, tam, kde má; nic nemůže být prostší. Jejich pes samozřejmě není na černé listině, ale následuje je tak oddaně, že mu dovolili, aby sdílel jejich osud.

Vezmeme-li toto všechno v úvahu, mohli bychom dojít k závěru, že manžel a jeho žena dávají výraz naprosté beznaději; a na takovém vý-

kladu je ovšem kus pravdy. Při svém mírovém úsilí nemohou Spojené státy, a to ve větší míře, než by si přály — nastolit oficiálně toto téma v diskusi se Sovětským svazem; což způsobuje, že spisovatel a jeho ženě teče i nadále do bot.

Na druhé straně nemůže Sovětský svaz — a to ve větší míře než by si přál — stáhnout svou vojenskou pomoc režimu, který v roce 1968 nastolil. Někteří Čechoslováci se však zároveň domnívají, že se s kulturním hřbitovem v jejich zemi zašlo i na ruské představy příliš daleko. Problém spočívá v tom, že za dnešního režimu jsou ochotni vzít funkce jen průměrní lidé; a těm pochopitelně chybí schopnost jednat s představiteli inteligence, až na to, že je odsuzují k vnitřnímu vyhnanství nebo nutí k emigraci.

Jestliže někdo — jako třeba spisovatel na naší fotografii — odmítne emigrovat, píše se o něm stejně v kontrolovaném tisku, jako kdyby zemí opustil. Je skutečně těžko si představit krutější a účinnější postup; leč je to další důvod, proč stojí spisovatel po pás ve vodě zcela oblečen. Kdyby se on a jeho žena dostali na pevninu a procházeli se po ulicích před zraky sousedů, věděli by všichni, že oficiální verze zní, že byli v jiné zemi; to, že se tento pár drží skutečnosti — která od něj opravdu téměř zmizela —, by vyžadovalo dalšího vysvětlování; a proto občas stojí až po pás v řece nebo v jezeře.

Jeden z dalších důvodů je, že přátelé z řad inteligence v zahraničí — především ti, kteří vyznávají socialismus nebo radikální reformy ve svých kapitalistických státech — pochodují často se standartami, na nichž se odsuzuje tyranie v zemích jako Řecko, Španělsko, Brazílie nebo Chile; ale zdá se, že nikdo nezaznamenal, co se děje v Československu. To proto, že Československo už je socialistickou zemí. I pro-

to se spisovatelova žena tak roztomile usmívá a spisovatel sám nejeví žádné známky překvapení, že jim oběma společně teče do bot.

Je tu jistě ještě další důvod, proč se oba tváří tak, jak se tváří: onen spisovatel po dlouhá léta obhajoval komunismus. Kdyby mohl být naše fotografie širší, zachytala by ještě pěknou řádku spisovatelů, profesorů a jiných příslušníků inteligence, kteří také stojí ve vodě. Mnohým z nich vycházejí knihy ve Francii, v Anglii, v Americe — a na jiných místech a v jiných jazycích. Za to tuto umělci trestání nejsou, i když se vláda snaží zahraniční vydavatele odradit. A honoráře se také zvláštním způsobem zdaňují, takže umělci vlastně nezbyde nic. Ale takhle jsou tyto lidé dosti úspěšní v jiných zemích, ale ve své vlastní řeči publikovat nesmějí. I to zčásti objasňuje, proč spisovatel a jeho žena nepovažují za nic příliš mimořádného, že stojí oblečení hluboko ve vodě.

V Rusku — skoro právě naopak — se spisovatelé nedávají takovýmto podivuhodným způsobem fotografovat, protože sovětská vláda prostě zakazuje, aby bez jejího povolení v zahraničí cokoli publikovali. Ruští spisovatelé se proto fotografovali na souši. Ona jedinečná situace vznikla tím, že českoslovenští spisovatelé by byli svým zahraničním vydavatelům vděční, kdyby vydali jejich díla nejen v cizích jazycích, ale i v češtině. Takový útok proti národní hrdosti nemá srovnání v žádné jiné socialistické zemi!

Situace je taková, že českoslovenští spisovatelé mohou číst svá díla pouze v cizích jazycích, takže v mnohých z nich vzniká dojem, že jsou vlastně autory překladů. I to je důvod, proč onen manželský pár na fotografii stojí hluboko ve vodě.

Ten muž na obrázku je autorem celé řady divadelních her, které se hrají v zahraničí, a dostává teď novínové výstřižky v Paříži, z Londýna, z Frankfurtu nebo z New Yorku; ale nemá nikdy pocit, že dokončil své dílo, tak jak se to u hry sluší — na scéně; a ani v Československu mu není dovoleno pracovat v divadle s herci a s ostatními tvůrci. I proto tu stojí — v pěkném obleku — po pás ve vodě.

S rizikem, že se výklad onoho prostého obrázku přežene, je ovšem třeba ještě dodat, že onen pár má před sebou — aby se tak řeklo — otevřenou cestu, kdyby chtěl. Tento dramatik by si mohl během půlhodiny zajistit místo na suché zemi. Musel by se pouze dostavit na příslušný úřad a vydat prohlášení o tom, že se v roce 1968 mylil, když se stavěl proti sovětské okupaci, proti omezování lidských práv a tak dále, a zakončit je chválou současného režimu, který — bylo by nutno potvrdit — zastává správné a humánní

stanovisko. Takové prohlášení by bylo široce zveřejněno — samozřejmě v češtině — a s ním i to, jak autor odsuzuje své přátele, kteří ještě stále stojí ve vodě, vyzývá je, aby vystoupili proti cizím, imperialistickým ideám a přispěli svým dílem k budování nového Československa — místo aby byli, jak je tomu dnes, přesvědčení, že jejich svědomí je cennější a správnější než moudrost dnešních vládců. S pomocí několika dobře volených slov by mohl manželský pár (i jejich pes) rychle oschnout; mohli by se stát plnohodnotnými Čechoslováky.

Svědčí o jisté tvrdošíjné náklonnosti ke své vlastní zemi, jestliže se dramatik cítí neschopen vyhovět v tomto směru vládě nebo emigrovat a spát svobodně v některé cizí zemi. I proto se jeho žena směje tak, jak se směje, a on sám je na pokraji smíchu nebo pláče; není právě jasné čeho.

Nebylo by ovšem správné se domnívat, že tento zdánlivý klid zasahuje až do hloubi jeho duše. Většina spisovatelů, kteří by byli vidět na širším obrázku, už ztratila onen humor, který si dramatik stále ještě udržuje. Někdo možná řekne, že teď píše čistěji, osobitěji, když mohou psát jen pro kruh svých přátel. Ale jiní cítí, že skutečnost se kolem nich uzavírá, že ve vnucené izolaci ztrácí vládu nad svými životy. Kdyby se to fotografovalo, bylo by je vidět podstatně dále ve vodě, ze které jim už koukají jen nosy.

Kdyby bylo možno ukázat celý onen zástup příslušníků inteligence v pravém světle — to jest, jak stojí zcela oblečení ve vodě — a kdyby bylo možno slyšet, jakému druhu systému pro svou zem dávají přednost, těžko by se někdo z nich nevyjádřil pro socialismus. Ale socialismus nelze zaměňovat s absolutismem. Ten staví vládu do trapné pozice, z níž těmto lidem zakazuje publikovat v jejich vlastní řeči. Trapné proto — že není pochyby o tom, že takové naprosté ticho si vynutili pouze carové a Hitler. A dnešní režim je přece docela jistě proticar-ský a silně protihitlerovský. A tak nám všem spisovatel, jeho žena a jejich pes přejí šťastný Nový rok. Je třeba říci — a to zvláště zřetelně na adresu československé policie —, že veškerý, shora uvedený výklad je můj vlastní a nelze ho přičítat těm, kdo jsou zobrazení na fotografii; oni nám — vedeni pravým českým smyslem pro humor — poslali svou novoročenku, jejíž symboliku — poctivě řečeno — lze použít i na mnoho jiných zemí, a to nejen východních a socialistických. Je tomu prostě tak, že v některých zemích jsou v určité době obecné okolnosti zřejmější a jasnější. Kde konec konců lidem voda po krk nestoupá? Komu se — když se rozhodne promluvit lidem do svědomí — tak tro-

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmodernější zařízení a vším pohodlím vybavená restaurace. • Nej-
jemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit:
pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně
a celá řada dalších specialit. • Importovaný pilsenský prazdroj na čepu.
Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd.
Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop.
do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P. M.
Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-3505 — RH 4-9787

Slovenské národní povstání - včera a dnes

(Dokončení z min. čísla)

SNR proti londýnské exilové vládě

SNP ospravedlnilo politický nárok londýnské vlády vystupovat také jménem slovenské části republiky. Tím, že se SNR přihlásila k myšlence společného státu, bylo odstraněno nebezpečí, které Slovensku plynulo z toho, že by bylo po skončení války považováno za nepřátelský a poražený stát a že by s ním podle toho bylo jednáno. Komplikace však vznikly v poměru SNR a londýnské vlády.

Tato (včetně svých slovenských členů) stála na stanovisku kontinuity ČSR a platnosti její ústavy a teorie jednotného československého skou větvi). Sdílela přesvědčení o nutnosti nové kř. pravy vzájemného vztahu Čechů a Slováků, ale stála přitom na stanovisku, že to je možné až se změnou ústavy, kterou mohou provést teprve nově zvolení zástupci lidu. (Toto stanovisko uznal i K. Gottwald při jednání s Benešem v prosinci 1943).

Hned na počátku povstání vyslala tedy londýnská vláda na Slovensko vládní delegaci, která na základě dohody mezi ní a Sověty měla ve všech případech převzít jménem vlády správu osvobozeného území, SNR to však považovala za omezení své pravomoci jako reprezentant lidové vůle, odmítla delegaci uznat a sdělila toto své rozhodnutí Londýnu s tím, že zahraniční vláda zastupuje republiku pouze vůči zahraničí. Toto stanovisko přijala SNR jednomyslně, tedy hlasy jak komunistů, tak demokratů. Londýn byl nucen ho akceptovat.

"Slovenská otázka" tvořila také explosivní látku při jednáních o vytvoření nové vlády v březnu 1945. Především čeští národní socialisté se postavili proti uznání samobytnosti slovenského národa a zařazení změn ve slovenské věci do vládního programu s takovou vehemencí, že jednání stálo na pokraji krachu. Konflikt byl překonán teprve tehdy, když se

ukázalo, že za požadavky Slováků stojí celá SNR (demokraté i komunisté) a že jejich původní požadavky šly mnohem dále: celní hranice mezi Moravou a Slovenskem, zvláštní slovenská měna — slovenská armáda atd. a že od toho SNR upustila až na naléhání K. Gottwalda.

Tři poválečné roky

Zatímco Česká národní rada, která stála v čele Pražského povstání, předala nově vládě hned po jejím přiletu do Prahy svou funkci, předložila jí SNR návrh na kvalitistické řešení státu. Dříve než však k jednání o návrhu došlo, kapitulovali slovenští komunisté před cenováním vedením KSČ a od návrhu, který s demokratickou stranou dohodli, odstoupili. Tak došlo ke kompromisnímu a asymetrickému řešení: vedle centrální vlády a parlamentu byla zachována SNR a vytvořen Sbor pověřenců s omezenými autonomními kompetencemi pro Slovensko. Pokračující názorové spory uvnitř komunistického tábora byly pak v červenci 1945 vyřešeny tím, že "slovenští nacionalisté" v KSS byli podrobeni kritice a K. Šmidke vystřídan v jejím vedení V. Širokým; G. Husák se tehdy zachránil tím, že se ke kritice "nacionalistů" připojil.

Parlamentní volby v květnu 1946 přinesly v obou částech republiky protichůdné výsledky. Zatímco v českých zemích dostali komunisté na 40% hlasů, na Slovensku vyšla z voleb vítězně slovenská demokratická strana s absolutní většinou 61%, zatímco KSS získala jen 30%. K. Gottwald, který se po volbách stal ministerským předsedou, na to reagoval dalším omezením kompetence slovenských orgánů a KSČ zahájila ostrou kampaň proti "ľud'ákům" uvnitř demokratické strany, která vedla až k obvinění některých vedoucích funkcionářů ze špionáže a k zatčení.

Je těžké dnes rozhodnout — do jaké míry byla tato obvinění oprávněná; odhalení o procesech z pozdějších let vyvolávají i v těchto případech pochybnosti. Nesporné však je, že ještě před volbami došlo k dohodě demokratů se slovenským klerem — která mu zajišťovala ve vedení strany rozsáhlé posice, že došlo ke zvýšené aktivitě ľud'áckých živlů, k antičeským projevům atd. To byly důvody, pro které m. j. dr. V. Šrobár vystoupil ještě před volbami z demokratické strany. Poverenikem vnitřní byl v té době generál M. Ferjenčík, který byl bez partajní a žije od r. 1948 v exilu, takže ho není možné podezřít z "kolaborace" s komunisty.

V této atmosféře ostré konfrontace provedl pak v úno-

ru 1948 G. Husák ve funkci předsedy Sboru pověřenců převzetí moci komunisty.

20 let komunistické vlády

Rozsáhlé vyvlastnění ve všech oblastech hospodářství, které pak následovalo, (a které bylo zejména na slovenských dědinách provázeno ostrými srážkami), bylo úvodem k rychlému (a neúměrnému) budování těžkého průmyslu jako předpokladu industrialisace podle sovětského vzoru; na Slovensku to bylo vedle toho ještě považováno za cestu k vytvoření široké slovenské dělnické třídy jako předpokladu změny občanského vědomí. Proto centrální plánování věnovalo industrialisaci Slovenska zvláštní pozornost. Jevy, které tento vývoj provázely, jsou známé, a není možné s nimi souhlasit stejně tak, jako není možné tento vývoj považovat za jedinou cestu industrialisace Slovenska; anebo tvrdit, že to, čeho bylo dosaženo, je maximum toho, co dosaženo mohlo být, (což neplatí jen o Slovensku). O to však v této souvislosti nejde. Není však možné popřít, že Slovensko během dalších let zaznamenalo rozvoj, který prakticky vyrovnal rozdíly mezi ním a českými zeměmi. Z ekonomicky činného obyvatelstva pracuje dnes na Slovensku v průměru a stavebnictví 44%, v Čechách 50%, v zemědělství na Slovensku 20%, v Čechách 14%. Průměrná mzda činila v r. 1971 na Slovensku 1.980 Kčs, v Čechách 2.020 Kčs. Index průmyslové produkce dosáhl na Slovensku ve srovnání s r. 1937 (rovně 100) v r. 1971 2.557 v Čechách 632. Rozvoj zaznamenalo i slovenské zemědělství. (Tak průměrné výnosy činily na př. u pšenice v r. 1937 v Čechách 21q a na Slovensku 12q, v r. 1948 18,4 a 13,7, v r. 1960 30 a 28,5, v r. 1971 35,1 a 35,1.)

Jeho bruttoprodukce stoupla ve srovnání s r. 1936 (rovně 100) na 184, zatímco v Čechách jen na 109; výnos na jednoho dělníka je však na Slovensku i nadále poněkud nižší, stejně jako stav traktorů a spotřeba umělých hnojiv. Také životní úroveň se ještě zcela nevyrovnala, i když na př. ve stavbě soukromých domků předstihlo Slovensko značně Čechy. (Tak na př. vlastnilo v Čechách televizor v r. 1971 75% všech domácností, na Slovensku 67%, pračku 65% domácností v Čechách a 71% na Slovensku, ledničku v Čechách 60% a na Slovensku 55%, vyssavač 52% a 40%.)

Požadavky zrovnoprávnění Čechů a Slováků však padly za obětí centralisaci. Ti, kteří se proti tomu postavili, (či přesněji mohli postavit) nebo z toho byli podezřelí, zmizeli ve vězení jako bur-

žoasní nacionalisté či pro jiná obvinění. Za vlády A. Novotného byla slovenská autonomní zařízení nadále oklešťována. Známý jsou případy, kdy se Novotný dopustil přímých urážek slovenského národa. Na počátku 60-tých let musel pod tlakem veřejného mínění odejít i Slovák sice původem, ale s maďarským vychováním a srdcem, věrný internacionalista V. Široký.

Také historie SNP prodělávala za doby A. Novotného velké změny, v některých obdobích se zdálo, jako by SNP bývalo vůbec nebylo. Smysl toho byl jasný: vymazat z povědomí lidu slavnou kapitolu historie, která byla výrazem nejen národního, ale i demokratického uvědomění.

To byly také příčiny, proč r. 1968 na Slovensku má především národní znaky, (které však ve svých důsledcích jsou projevem demokratismu). Desetiletí staré požadavky slovenského národa měly být konečně splněny federální úpravou státu. Ústavně k tomu skutečně došlo. Koncept, který byl ještě za Dubčekova období vypracován, nebylo možné nesplnit a Husák to ostatně potřebuje k zajištění své posice na Slovensku, o kterou se v Praze opírá. Kompetence národních orgánů však byly proti původním předpokladům zkráceny, (a to platí pro Slovensko stejně jako pro Čechy), jak ostatně při tuhém centralismu ani jinak není možné. Všechny významy zastupitelských orgánů lidu,

(nehledě na jejich "representativnost"), byl opět prakticky anulován přenesením jejich kompetenci do partajních sekretariátů, (což se opět netýká jen Slovenska).

Jedinou institucí, která neprodělala ani formálně proces federalisace, zůstala komunistická strana sama. Tak jako před 29 roky existuje sice Komunistická strana Slovenska, ale jen jako podřízená expositura Komunistické strany Československa. Její logický protějšek, Česká komunistická strana vzala za své v průběhu normalisace. I to je příklad toho, jak nehybná je stranická byrokracie i pokud jde o formální stránku, poněvadž Česká ko-

**NA LEPŠÍ
K VAŠATOVÍ**

munistická strana by za současné situace nebyla ničím víc než čím je Komunistická strana Slovenska: orgánem, který se schází po zasedání ÚV KSČ, aby zatleskal tomu, co bylo v centru usneseno.

Ideály, pro které tedy Slováci před 30 lety sáhli ke zbraní, byly dosud splněny jen částečně. Jejich skutečná realizace je odvislá od skutečné demokratisace, v českých zemích stejně jako na Slovensku; v tom jsou oba národy na jedné lodi. A tato demokratisace je věcí budoucího vývoje.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.50% přinese 7.90%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na čtyři roky

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připlačujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation* ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021

aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,

Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710

and

590 EAST 187 STREET

Bronx, New York 10458

chu nepodílamují kolena? Cožpak by prezident Spojených států — v dobách své slávy — nenavrhoval zrušit televizní zpravodajství, aby tak pro sebe získal stabilní mlčící většinu? Cožpak by neustavil tajnou policii, odpovědnou pouze jemu?

Tahle fotografie nás pouze vtipně informuje o tom, s jakou nekonečnou přizpůsobivostí dokáže člověk reagovat na změnu klimatických podmínek — to za prvé; a za druhé o tom, že se píše — jak nám čísla s děsivou jistotou oznamují — rok 1974, a ne, deíme tomu, rok 1836, 1709, 1617 nebo 1237 — třeba — v Turecku.

Détente a další zbrojení

V posledních dvou letech se velmi často hovoří a píše o politice uvolňování mezinárodního napětí, o tak zvaném détente, započatém prakticky setkáním Nixona s Brežněvem v Moskvě v létě roku 1972. Od té doby došlo k dalším setkáním Brežněva s Nixonem, s Pompidouem a Brandtem, k zahájení Konference o snížení stavu výzbroje a vojenských sil ve střední Evropě, Konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, pokračují jednání o omezení stavu strategických ofenzivních zbraní, o odzbrojení atd. V průběhu tohoto procesu politického a hospodářského sbližování dvou nepřátelských bloků jsme byli svědky jak nadšení v tisku nad dosaženými úspěchy, například po zveřejnění komuniké z vrcholného americko-sovětského setkání vloni v létě ve Washingtonu, tak i strachu z vypuknutí nové světové války, jen čtyři měsíce po tomto setkání, když americká armáda byla uvedena do bojové pohotovosti, aby odvrátila Sověty od jejich úmyslu vojensky zasáhnout do arabsko-izraelské války na Blízkém východě.

Nepochopené détente

Toto "nahoru a dolů" ve vzájemných vztazích Spojených států a Sovětského svazu zapůsobilo na některé lidi jako studená sprcha. Jejich zklamání nad détente je však nutno připsat té skutečnosti, že nepochopili, co détente vlastně znamená. Politika uvolňování napětí není nic víc a nic méně než vědomý pokus supervelmocí USA a SSSR kodifikovat alespoň zčásti vzájemnou konkurenci, vymezit jasné hranice vzájemné vyzývavosti a zdrženlivosti. André Fontaine označil "détente" za pokračování studené války jinými, občas i stejnými prostředky. Americký sovětolog M. D. Shulman výstižně označil pojem "normalizace", tak, jak byl použit v sovětsko-americkém komuniké po setkání Nixona s Brežněvem v roce 1972 v Moskvě, za směr konkurence, zdrženlivosti a kooperace.

Válečná krize na Blízkém východě ilustrovala dramaticky rovnoběžnost konkurence a zdrženlivosti ve vzájemných vztazích USA a SSSR. Nebezpečí přímé konfrontace těchto supervelmocí bylo zažehnáno, ale skutečnost, že k němu došlo, dala zřetelně najevo, jak křehká je politika "zmírňování napětí".

Dvojakost détente

Všechno nasvědčuje tomu, že sovětské vedení chce dosáhnout všeho najednou: hospodářské a technologické pomoci Západu za současného rozšiřování sovětského vlivu ve světě, uvolňování napětí

v Evropě, ale ne za cenu snížení sovětské vojenské převahy, zlepšení vztahů mezi Východem a Západem za současného upevňování sovětské moci ve Východní Evropě.

Na jedné straně sovětské vedení usiluje o détente a zdůrazňuje, že je ochotno doplnit politické uvolňování napětí i uvolňováním vojenským, na druhé straně však stupňuje své zbrojní úsilí s odůvodněním, že "nepřátelé mezinárodního uvolňování napětí, stoupenci studené války, síly imperialismu a reakce nesložili zbraně a snaží se působit proti procesu uvolňování napětí". Maršál Grečko se ve svých početných projevech stále drží Leninovy teze, že imperialismus je zdrojem válek a vidí stálou hrozbu světové války, za kterou činí zodpovědnými "imperialistické kruhy, které jsou ještě značně početné a mají významnou sílu". Ony prý nutí sovětský lid k neúnávnému upevňování obranyschopnosti své země a bojeschopnosti své armády.

Sověty nevidí žádný rozpor mezi dalším stupňováním sovětského zbrojení a détente, nýbrž souvislost. Maršál Grečko je přesvědčen, že "pozitivních změn ve světě je možno dosáhnout v první řadě jen zesilováním sovětské branné moci", z čehož dále odvozuje — že "další rozvoj těchto jinak pozitivních změn ve světovém měřítku může garantovat jen další zesilování sovětského vojenského potenciálu". Zmírňování mezinárodního napětí je tedy dle Grečka funkcí dalšího sovětského zbrojení. Dalším zbrojením a ne odzbrojením má být poslouženo zlepšení mezinárodní situace v sovětském smyslu.

Desiluze z détente

Lekce z válečné a naftové krize, jakož i neúspěchy při jednáních na konferencích v Ženevě a ve Vídni zhoršily vyhlídky na úspěch politiky "zmírňování napětí" a splnění Brežněvových vizí. Zdali bude moci být udržen aspoň stav "nízkého napětí" je zčásti odvislé na sovětském odhadu slabosti politického vedení v západních zemích. Jedná se hlavně o zvládnutí státní krize ve Spojených státech. Zbavení úřadu nebo odstoupení presidenta Nixona by na sovětské vedení neudělalo dojem pevné a fungující společnosti. Avšak i další vedení úřadu politiky znemožněným presidentem by asi sotva zesílilo pozice Západu vůči Východu. Vytvořilo by snad právě ideální situaci pro dynamickou sovětskou zahraniční politiku. Kissinger by pak měl plné ruce práce se zvládnutím vzniklé situace. Názor však, že co je špatné pro Západ je výhodné pro

Východ nemusí nutně platit. Nemusí nutně platit ani závěr, že současná situace na Západě, stav nejednotnosti, nestabilní vládní poměry — státní krize v USA, musí být automaticky výhodná pro sovětské vedení. I Brežněv se dostal zřejmě do tísně. Celou svoji "mirovou politiku" postavil totiž na třech státnících: Brandtovi, Pompidouovi a Nixonovi. Pompidou zemřel, Brandt odstoupil a Nixon je ve vážných politických nesnázích. Brežněv ztratil dva důležité partnery k jednání; výsledků jeho setkání s Nixonem koncem června v Moskvě je třeba vyčkat. Sovětům détente nepřineslo úspěchy, které od něho čekaly. Většina západoevropských vlád nechce z vnitropolitických důvodů dát souhlas k dohodám, které by je vázaly s Východem na desetiletí, velké investice západoněmeckého průmyslu v Sovětském svazu, jak o nich loni v Bonnu horoval Brežněv se neuskutečnily, nedostavily se ani miliardové úvěry Spojených států, jimiž by Sověty chtěly realizovat hospodářský rozvoj Sibíře. Naproti tomu přibývá vlivu Pekingu na světovou politiku.

Soutěž ve zbrojení pokračuje

Jelikož "ceterum censeo" Spojených států je nedovolit nabytí sovětské převahy ve světě, stupňují tudíž své zbrojení rovněž. Americký ministr obrany J. Schlesinger při předkládání návrhu vojenského rozpočtu na fiskální rok 1975 Kongresu prohlásil, že Spojené státy jsou ochotny snížit tempo zbrojení nebo je dokonce zastavit, avšak jen v případě, že dojde k dohodě, že Sovětský svaz učiní totéž. Pro letošní rok se však uzavření významnější dohody neočekává. Žádal proto rekordní sumu v dějinách USA pro rozpočet svého ministerstva, — 99.1 miliard dolarů. Tyto peníze, které by bylo stejné vhodné vydat na zdravotnictví, školství, ochranu prostředí, energetiku atd., pohlčí výdaje na udržování armády o počtu 2.2 miliónu vojáků, z nichž je přes 560.000 umístěno na základnách v 64 zemích světa, a na vývoj zbrojních systémů, hlavně strategických. Spojené státy nahromadily jen taktických nukleárních zbraní, — jako jsou malé atomové pumpy pro stíhací bombardéry, atomové dělové náboje a míny, — na 15.000 kusů, z toho se jich 7000 skladuje v západní Evropě.

Zásoby ničivých prostředků zemí Severoatlantického paktu, dle zprávy v tisku, prý dosáhly již takové velikosti, že na každého obyvatele těchto zemí připadá průměrně 15 až 30 tun konvenčních výbušnin. Znamená to, že na každých 1000 lidí přípa-

dá průměrně trhavina rovnající se bombě, která byla svržena na Hirošimu a která zabila nebo zranila přes 100.000 lidí.

Stejná čísla by bylo možné uvést o zásobách ničivých prostředků Sovětského svazu. Sovětské generály jsou dnes sice o něco diplomatictější, avšak neméně vyzývaví a útoční jako dříve. Slibem, že prostřednictvím détente bude dosaženo změny poměru sil v Evropě ve prospěch socialistického bloku, si Brežněv získal jejich souhlas se svojí západní politikou. Nyní však, když se úspěchy této politiky nedostávají, zesilují generálové svůj tlak na Brežněva a žádají zvětšení výdajů na zbrojení, což půjde přirozeně na úkor hospodářského rozvoje. Vyslovují se otevřeně proti uzavření nové dohody o omezení strategického zbrojení. Alarmující pro Západ musí být jejich požadavek, aby sovětská armáda byla povinna intervenovat v případě, že v některé západní zemi jsou "potlačovány progresivní změny". Úkolem sovětské armády je "ochrana vymožeností socialismu a odrazení jakéhokoliv agresora" a to prý platí i mimo území socialistického tábora. Potlačování "progresivních změn" v některé západní zemi prý je "agresi proti socialismu a komunismu" a sovětská armáda by proto měla proti takové agresi zasáhnout. Sovětská armáda je, dle maršála Grečka, toho i schopna. Prohlásil, že "Sovětská armáda je připravena vést ve vysokém tempu bojové akce hluboko v týlu nepřítelů za libovolných podmínek a schopna úspěšně řešit operativně-taktické a strategické úkoly v nejrůznějším měřítku". Že se nejedná o pouhé zastrašování, svědčí na veřejnost proniknuvší sovětské útočné plány "Polárka" a "Dunaj" k přepadení Rakouska a Jugoslávie, a Západní Evropy.

Détente ano, ale ...

Při odpovědi na otázku, zdali má Západ pokračovat v détente nebo ne, stojíme před dilemmem. Na jedné straně víme, že sověty používají politiky "zmírňování napětí" jako prostředku k podpoře svého hlavního cíle, jímž je dosažení změny globálního poměru sil ve svůj prospěch a tak vytvoření předpokladu pro vybu-

dování celosvětového socialisticko-komunistického systému. Na druhé straně jsme si vědomi, jakým sudým prachem se náš svět stal, kolik ničivých prostředků se v něm nahromadilo a dále hromadí. Při zvážení těchto dvou rizik bychom se měli rozhodnout pro to menší a méně nákladné, a tím je pokračování procesu snižování napětí mezi supervelmocemi SSSR a USA. Neznamená to však souhlasit s détente za každou cenu, souhlasit bezvýhradně s obsahem prováděné politiky a dosaženými výsledky. Západ má při jednání se sověty v rukou účinný nástroj, s nímž může pomoci zreformovat a zdemokratizovat sovětský systém.

Tímto nástrojem je Sověty požadované západní zboží, technologie a vědomosti. Bez těch se sověty na vyšší úroveň samy rychle nedostanou. Západ se však v jednáních s nimi nesmí spokojit jen s hospodářským sbližováním.

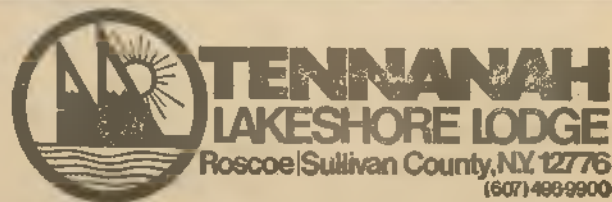
Jeho spolupráce s Východem se nesmí stát žebříkem, po kterém sověty budou šplhat na vyšší hospodářskou úro-

PODPORUJTE ČESKOU NÁRODNÍ ŠKOLU

veň, aniž by přestaly mocensky ohrožovat svět, aniž by se staly pokrokovým státem, jehož obyvatelé a obyvatelé jimi ovládaných zemí by se těšili základním lidským právům. Západ musí výměnou za svoji hospodářskou pomoc požadovat od sovětů poskytnutí základních lidských práv národům Východní Evropy, dovolení koloběhu informací a lidí mezi Východem a Západem a upřímnou snahu o dosažení dohody o omezení a kontrole zbrojení.

Jen liberalizovaný a demokratický Sovětský svaz může západnímu světu dát záruku odstranění mezinárodního napětí a hrozby vzniku světové války. Dokud sovětská veřejnost nebude moci kontrolovat jednání své vlády, dotud bude hrozit osudné nebezpečí, že tato vláda jednoho dne přes noc roztrhá všechny mezinárodní dohody a ujednání.

J. Záborský

Na krásnou dovolenou nebo weekend

Jen 110 milí z New York City. • Na horském jezeru (2000 ft vysoko). • Evropské prostředí. • Tennis, Golf, rybaření, volné lodky, pláž. • Útulná restaurace s barem a hudbou pro tanec. • Moderní ubytování. • Přírodní procházky. • Otevřené od května do prosince. • Napište si o barevný prospekt.

Majitelé a vedoucí Dina a Michael Pavelka.

DR. FRANTIŠKU NOVÁKOVÍ K NAROZENINÁM

30. srpna lehce přeskochí další rok svých narozenin náš obětavý člen Svazu dr. F. Novák z Belcampu. Ředitel osobního od. dělní firmy "BATA" jehož velikou zásluhou konal se minulého roku náš jubilejní X. Sjezd a jeho pečlivě připravené pohostinství na kterém se podílel bylo více než výtečné a všechny tři sjezdy v Belcampu měly přátelské ovzduší a rádi se tam vždy vracíme k našemu Františkovi!

Dr. Novák svým elánem dovedl vždy pomoci v mnoha akcích, oslavách a při sportovních a sokolských podnicích.

Náš věrný a skromný čs. sportovec dr. Novák který je stále v mladistvé, duševní a fyzické svěžesti často vzpomíná na krásné doby sportování za svobodné Čs. Republiky a my s ním v našem exilu. Jistě své bohaté sportovní zkušenosti nám "brzo" sepiše — za což mu budeme vděční.

Přejeme našemu milému doktoru Novákovi stále zdraví a děkujeme mu za vše co vykonal pro náš Svaz Čs. Svobodných Sportovců v Zahraničí.

Zdeněk Pražák

Z ČESKÉ ŠKOLY V NEW YORKU

Školní rada české svobodomyšlné školy na Manhattanu bude mít svou první schůzi ve středu dne 11. září 1974 ve třídě školy 321 E 73rd Street v New Yorku.

České spolky, které vysílají své delegáty do schůzi školní rady, se tímto na schůzi školní rady upozorňují. Zápis do české školy začne v týdně od 16. září 1974-a to v pondělí, ve středu a pátek od 4. do 6. odpoledne.

Česká škola, která bez přerušování vykonávala svůj důležitý kulturní úkol skoro 90 let, vstupuje do dalšího školního roku s odhodláním udržet školu i s malým počtem žáků a rozvíjet se klubem. Mládeže při české škole.

Školní rada upozorňuje a žádá všechny rodiče, kteří mají děti ve věku od 6 do 14 let, aby je do české školy posílali. New Yorkský stát i federální vláda ve Washingtoně vydaly zvláštní zákony ku podpoře Kulturních snah jednotlivých národních skupin, ze kterých se skládá velký Americký národ. A je to škola, která tyto kulturní snahy reprezentuje.

Telefonické dotazy bud' tež vždy večeř řízeny na číslo 367-9229, anebo 535-1418.

Za českou školu New York
Dr. Jaroslav Profous předseda

Přátelé,

rezervujte nám Vaši VANOČNÍ objednávku, rychle a spolehlivě expedujeme. Jsem úředně autorisovaný zástupce Tuze-xu, Čedcku, etc. Napište si o vánoční ceník. Cestování do celého světa, hlavně ČESKOSLOVENSKO.

LEKY zasíláme po dlouhá léta pod dozorem reg. lékárníků ze Švýcar, Levně, neplatíte víc než zapotřebí. Exportní ceny!

František Aleš

ALESH TRAVEL AGENCY. ALEŠ EXCHANGE CO.

1371 First Avenue, New York, N. Y. 10021
Tel.: 1E 5-4914

Staňte se i Vy členy Seznamovacího centra, které pro Vás v době kratší či delší (ve spolupráci s Vámi) najde vhodného partnera. V tomto hledání, v této službě — sblížíme lidi z různých měst, států i kontinentů. Pište si o členské podmínky na Seznamovací centrum, P. O. Box 1067, Glendale Hgts, Ill. 60137, USA Na téže adrese obdržíte nový seznam knih pouze za poštovné. (Detektiv, dobrodruž, romány, nauč. — všechny žánry).

H & S PORK STORE

(PREDTÍM B. HRDINA)

PRVOTŘIDNÍ parky, debrecínky salámy, klobásy, domácí salámy, paprikovaná slanina, tlačěnka a jiné masové výrobky. — Nezapomeňte ochutnat naše znamenité domácí uzené, jakož i vařené šunky. Chutné jaterničky a jelička každý den čerstvé. Naše specialita: moravské (cikánské) uzené. Výsek čerstvého mladého vepřového, nověžího, telecího, jehněčího a vařené druhy drůbeže.

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA, NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8468

ZAPIS DO ČESKÉ ŠKOLY V ASTORII

Školní výbor České školy v Astorii oznamuje, že zápis do České školy v Astorii pro školní rok 1974-75 se bude konat v sobotu dne 14. září 1974 od 10. — do 12. — hodin dopoledne ve školní místnosti Českého domova — Bohemian Hall, 29-19 24 Ave, Long Island City, N.Y. Při zápisu si pohovčíme též o době vyučování, která by byla pro vás a vaše děti nejvhodnější.

Školní výbor a učitel

GALERIE KRAUSE

Tumbelenstrasse 37 — 8330 Pfäffikon (ZH)

neustále vystavuje práce českých a slovenských umělců. Možnost objednání knih i časopisů od všech nakladatelství a vydavatelství. Tel. 01/97 30 66

MALÝ OZNAMOVATEL

ASSEMBLERS, ELECTRONICS

An Equal Opportunity Employer will train, steady work, holidays, vacations sick days.

UTEC

Universal Technology Inc.
29 Commerce Ct.
(off Ozone Ave.)
Verona N.J. (201) 857-0440
Public service buses 29, 114, 116.

PRESSERS & OPERATORS

— Steady work. All benefits. Mens Jackets, No. 3 bus to door call (201) 777-4213.

AUTO BODY MAN/ W —

Wanted for quality jobs. Experienced —
(201) 278-3542

GENERAL MACHINE SHOP HELP

for small manufacturing firm. Will be required to make local truck deliveries & pickups. Full time. Call (201) 469-7373.

FOUNDRY

GREY IRON

EXPERIENCED

JOURNEYMEN

SQUEEZER FLOOR

MOLDERS

must be able to pass physical examination. Good wages. Fringe Benefits. Pension plan. Insurance package, incl. major medical and steady work.

Write or apply at:

KENT FOUNDRY CO.,

514 Butterworth S. W.

Grand Rapids, MI 49504

ANTHONY HANZLÍK

z Flushing, zemřel 17. července 1974 ve stáří 71 let. Narodil se v New Yorku. Byl managerem a instruktorem Flushing Airport od r. 1936; proslavil se svými leteckými snímky, kterými zasoboval všechny newyorské redakce.

Pohřeb se konal za řízení pohřebního ředitele p. Otty F. Kučery a tělesné pozůstatky zesnulého byly uloženy k věčnému odpočinku na hřbitově Sv. Michala.

LPN — 3:30-11:30 p.m. shift, 3 weekends per month. Dolly Mount Nursing Home, 20 Valley Rd., Clifton, N. J. (201) 525-7677.

AUTOMATIC Transmission builder, exp'd. Must have own tools. Good pay, 5 day week. Call: (201) 772-3182.

PERSON TO OPERATE

LAUNDRY MACHINES

in convalescent home. Liberal benefits, living accommodations. Apply housekeeper.

KATE MACY LADD

CONVALESCENT HOME

Far Hills N. J.

(201) 234-0860

An Equal Opportunity

Employer

ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V AMERICE, NEJSTARŠÍ BRATRSKÁ PODPŮRNÁ JEDNOTA VE SPOJENÝCH STÁTECH, ZVE VŠECHNY KRAJANY A JEJICH PŘÁTELE, ABY VSTOUPILI DO JEJICH ŘAD A TÍM ZABEZPEČILI BUDOUCNOST SVÝCH DRAHÝCH.

Č. S. A. POSKYTUJE SVÝM ČLENŮM NÁSLEDUJÍCÍ VÝHODNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ:

- Doživotní
- Doživotní zaplacené ve stáří 60 roků
- Doživotní zaplacené ve stáří 65 roků
- 9 plánů nadačního pojištění
- Retirement Plan
- Mortgage Redemption Plan
- Family Income Plan
- Prefer i Risk, Whole Life
- Estate Security Plan
- Úrazové pojištění
- Dvojnásobné pojištění — zproštění poplatků nižší poplatky za pojištění pro ženy

PODROBNÉ INFORMACE OCHOTNĚ SDĚLÍ

Rudolf Pešek, 145 87 7th Ave. Whitestone, N. Y. 11357, (212) 767-9746
George Pospishil 24 West End Ave., Westwood, N. J. — 07675 (201) 664-6511
Frank Vozeh, 18 John St. Little Ferry, N. J. 07643, (201) 641-9016
anebo

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

2701 South Harlem Avenue, Berwyn, Illinois 60402

OD ROKU 1854 CHRÁNÍ VAŠE RODINY

DOMOV SLUŽBY, NA NÍŽ JE SPOLEHNUTI

Mixan-Kučera Funeral Homes, Inc.

23-86 31st Street (bliže Českého domova) — ASTORIA, L. I.

OTTO F. KUČERA, ŘEDITEL A BALZAMOVAC SPECIALISTA

Více a více rodin, které použily dokonalé služby pohřebního ústavu MIXAN-KUČERA, doporučují tuto službu svým přátelům a příbuzným. Tato doporučení jsou upřímná a zcela dobrovolná na základě jejich naprosté spokojenosti. Kaple k dostání kdekoliv v New Yorku.

Nové parkoviště k dispozici přímo u budovy.

Telefon RA 8-0278

Česka z Prahy hledá seznámení. Pište do admin. A. L. na značku: "50ti letá."

MACHINIST

Lathe hand, first class only. Plenty overtime (201) 264-0222.

M A N

Familiar with Famco presses and Allen presses. Must be able to take dies out of presses, put in other dies and also put on point of entry guards.

Call (516) 242-2500.

MODEL MAKER Experienced in working with plexiglas also making jigs and fixtures. Call (212) 723-2200.

MECHANIC

or Mechanic **HELPER**
Steady Work-Fringe Benefits
Adirondack Trailways
Garage
533 West 37th Street, NYC

FOREMAN to oversee plexiglas fabrication assemblyline. Must have experience with strip heating and solvent — glueing of plexiglas. Call (212) 723-2200.

MECHANIC

Some exp. with pneumatic, hydraulic, electrical machinery. Ability to troubleshoot. Small assembly plant. Carlstadt, \$4.60 hr. to start. Call Mr. Regan at (201) 935-4433.

MACHINIST—ALL SHIFTS
Exp on regular machine shop equipment and maintenance work. Union benefits, good salary, growing company. Saddle Brook, N.J. (201) 843-1800, ext 18/19.

HEAT TREATER

Full time permanent position. Will train. Good opportunity with established company. Overtime. Company benefits. Call (201) 939-1357 btwn 10 AM-12 noon.
An Equal Opportunity Employer M/W

KEYPUNCH OPERATOR

For 5496 Data Recorder
• Able to punch
10 to 12,000 strokes per hour.
• **EXCELLENT SALARY**
PLEASANT working conditions.
CALL: PAUL AGRONIN
ARMAC ENTERPRISES
4444 Ferdinand, Chicago, Illinois 722-2900
An Equal Opportunity Employer

NURSES

RN full or part time; 11 p.m.-7 a.m. and RN or LPN by exam for vacation relief; 3-11 p.m. **GLENSIDE NURSING HOME**, New Providence, N. J. Call weekdays 9 a.m.-3 p.m., (201) 464-8600.

EASY WAY AUTO DRIVING SCHOOL, Inc.

35-12 Broadway, Astoria, NY 11103 • Tel.: (212) 932-2525 •
Můžeme vám pomoci k řidičskému průkazu, i když neumíte číst anglicky.

KITCHEN PORTER AND DISHWASHER
with experience. Good salary and benefits.

WHITE HOUSE NURSING HOME

560 Berkeley Ave.,
Orange, N. J.
(201) 672-6500

SHIPPING/RECEIVING

Experienced only. Full responsibility. Material handling cartons and wood boxes. Must understand all shipping documents and shipping procedures. Call (201) 238-1900
An Equal Opportunity Employer

PRESSMAN

Experienced to operate Flexo-Press.
Apply at
PURITAN PACKAGING
236 Blackford Ave.,
Middlesex, N. J.
(201) 469-1366

PIPE WELDER, experienced, also electric wireman for panels Equipment Specialists. 648 W. First ave., Roselle, N.J.; (201) 241-7100.

MAINTENANCE MAN

Minimum 3 years experience to REPAIR and MAINTAIN Equipment Heavy on Electric. Applications accepted Monday thru Friday 10 A. M. to 2 P.M.

DRESSEL'S

6630 So. Ashland Ave.
Chicago, Illinois

AUTO BODY COMBO

Union shop needs 2 experienced Body Men.
Must do quality work.
See Jim O'Neill,
BORG PONTIAC
2300 W. Ogden 969-0022
Chicago, Illinois

ALL AROUND MACHINIST**ALSO LENS POLISHERS****AND GRINDERS**

with Potential for

Advancement

Excellent benefits.

Near transportation.

For personal Interview Call:

FJW INDUSTRIES

259-8100 Hans Mack
215 E. Prospect Avenue
Mt Prospect, Illinois

KITCHEN PORTER AND DISHWASHER

with experience. Good salary and benefits.

WHITE HOUSE NURSING HOME

560 Berkeley Ave.,
Orange N. J.
(201) 672-6500

PRESS OPERATORS

29" presses — Must have exp. Also AB dick & davidson press operator. Bindery help needed also. This is a commercial plant. Lawlor Enterprises — Berlin Printing. Union area (201) 233-5300.

ELECTRICIANS —

Minimum 6 years experience industrial and commercial installation. Must be a self-starter; good starting salary, fringe benefits, excellent working conditions. Call 8-5 P.M., (201) 272-8650.

INJECTION MOLDING FOREMAN (M/W) —

Or blow molding foreman. Experienced. Salary open. Full fringe benefits. Northern N.J. location. Easy access. Call Dave Shandolow (201) 843-7141.

MAINT. MECHANIC

N. E. Bronx chemical mfg plant requires individual expd in industrial equipment, boilers, pumps, pipe-fitting & welding. Good salary & bnfts incl: Hosp, Major Medical & Dental. Mr. Er-langer (212) 324-7550.

TRAINEE**FIRST SHIFT AND SECOND SHIFT**

Steady employment with printed circuit manufacturer.
(201) 272-5198;
9 a.m.-4 p.m. For appt.

DIE SETTER

Experience necessary. Many benefits including pension and insurance.
Apply in person.
WISCONSIN CAN CO.
5437 S. Massasoit
Chicago, Illinois

DIE CASTER TO OPERATE

Automatic die casting machine some experience desirable. Good pay and modern working conditions. Lindenhurst Area. Hours 8 A.M. to 4:30 P.M.
(516) 893-2000.

GIRL FRIDAY

Good steno, typing, dictaphone and general office experience necessary. Export sales office of Sayreville, N.J. Area manufacturer call (201) 238-1900.

An Equal Opportunity Employer

JOB OPPORTUNITIES

Several immediate openings in plastic and woodworking plant. Experience preferred, but not required. Starting rate \$2.40 per hr. and up depending on experience.

Apply in person

COLT INDUSTRIES

J. SCOTT OPERATION
81 Sherman Pl., Garfield N.J.
(201) 340-0550

ČESKOBRATRSKY**PRESBYTERNI SBOR****MISTRA****JANA HUSA**

During the summer months, the Jan Hus Church will worship with the Church of the Epiphany, East 74th Street and York Avenue at 10:30 Sunday mornings.

Czech Bible Hour is discontinued until Fall.

The Senior Citizen's Club has a full schedule of summer activities including weekly bus trips. For information, telephone BU 8-6743.

2 GENERAL FACTORY WORKERS

For plastics Co.
Someone with exp. working on saw and scrap grinder. 1st & 2nd shifts available. Location No. Newark area off Bloomfield Ave. Call (201) 483-4422
bet. 9 & 4 p.m.

FITTER WELDERS — FOREMEN LAYOUT MEN

Minimum 5 years experience. Top pay. Benefits: Blue Cross Blue Shield Hospitalization, Life Insurance, vacation, overtime every week. Call between 9-5, Mon. thru Fri. — (201) 354-5656. Contact Mr. Warren Wilhelm.

EXCELLENT OPPORTUNITY IN FACTORY IN FLUSHING.

Near Buses and Subway.
All 3 shifts.
Must understand English.
THERMAX WIRE
32-02 Linden Place
Flushing, New York

R.N.

Full Time 11 to 7 a.m.

L.P.N.

7 to 3 p.m. Full time
Top wage scale with benefits.
Modern nursing home in
Wayne, N. J.
(201) 345-0555.

MAINTENANCE MACHINIST

Experienced. Rate \$4.15 an hour hospitalization, vacation holidays etc. Call (201) 752-4000.

MAINTENANCE**MECHANIC —**

Immed opening for general knowledge of electricity, hydraulics, etc. Equal opportunity Employer. Continental Can Co., Hollister Rd., Teterboro, N. J. (201) 288-1541.

SERVICE STATION front end alignment mechanic. Experience and references required. Colonial Chevron, Lake Hiawatha N. J. (201) 2639666.

AUTO BODY PAINTER

and sheet metal person, must have experience. Large modern, congenial shop, Morristown area. (201) 538-6177.

COOK

(Short Order).

Live in, private room.
Howard Johnson's Motor Inn.
(201) 636-2700.
Mr. Sideris, Jr.

An established progressive manufacturer of agricultural and industrial equipment has the following hourly positions available immediately.

AUTOMATIC TRACER LATHES WARNER & SWASEY AUTOMATIC CHUCKERS**BARBER COLEMAN CLEVELAND HOBBERS GRINDERS -- I. D. O. D.****MACHINE REPAIR****PRODUCTION MACHINE SPECIALISTS**

Should have related experience in the repair of gear cutting, milling and grinding machines, hydraulic experience essential, must be journeyman.

APPLY!

MASSEY-FERGUSON, INC.

13881 W. Chicago, Detroit 48228
an equal opportunity employer

MAINTENANCE PERSON (M-W)

— For private school. Must have carpentry, painting and cleaning experience. References required. Suitable for couple, both to work. Call days between 9 a.m.-3p.m. (201) 539-3032, Call Monday to Friday only.

MAINTENANCE MAN

General factory maintenance. Knowledge of machinery and electric repairs. Steady position. Benefits. Apply 8:30 AM to 12:30 PM. General Mirror Corp, 481 East 19th St, Paterson N. J. (201) 742-8286.

SEWING MACHINE OPERATORS

— Experienced, high salary, steady work.

ALPINE HANDBAGS,

130-8th st., Passaic, N. J.
Call (201) 473-0358.

ELECTRONIC TECHNICIAN

—Challenging new photographic application. Starting salary \$875/mo. Excellent fringe benefits, will factory train right person. Gd advancement potential. Pako Corp., 2 Oxford Dr. Moonachie, N. J. (201) 641-3160.

COOK/

kitchen manager wanted for senior citizen luncheon program. 30 hour week beginning late Sept. Call Mrs. Watson mornings, (212) 535-5235.

Naše knihy v exilu

Knihy vlastní edice a všech exilových nakladatelství do celého světa zasílá

LITERÁRNÍ KLUB

K.J. Krušina, Fack, S-126 08
Hägersten 8, Sweden. Europe.
Napište si o prospekt

SALES REPRESENTATIVE

Ambitious person with experience in food sales. Interested in growing opportunities. Great potential for qualified individual. Excellent benefits, good salary + bonus. Call Mr. Helmers at (201) 243-0277.

KEYPUNCH OPERATORS —

Experienced 029, 059, 129, key to disc. Full time days, part time nights. Many benefits. Excellent working conditions. Rahway area. (201) 382-7502, Universal Data Systems.